

LES AVANTGUARDES

Les avantguardes són un grapat de moviments o “-ismes” que es desenvoluparen arreu d'Europa durant el primer terç del segle XX. Aquests moviments eren efímers i pretenien trencar radicalment amb la tradició, d'acord amb un món nou. Es manifestaren sobretot en les arts plàstiques i en poesia.

El cubisme és un moviment que vol reflectir la realitat sense imitar-la. Per això es descompon la realitat en figures geomètriques. En poesia apareixen el *collage*, els poemes conversa i el cal·ligràma, divulgat per Apollinaire. El futurisme proposa un art nou d'acord amb el món modern, i exalta les innovacions: el maquinisme, la velocitat, el perill, la lluita, la guerra, l'esport... Marinetti defensa l'ús de les paraules en llibertat i la destrucció del discurs, la sintaxi, l'adjectivació i la puntuació.

Més endavant apareixen el dadaisme i el surrealisme. El dadaisme preté crear un caos intel·lectual, per a reflectir el caos polític, social i moral provocat per la Primera Guerra Mundial. Juga amb l'atzar i l'absurd i va més enllà de la lògica, la moral i el bon gust. Els dadaistes creen l'escriptura automàtica. Fou important el poeta Tristan Tzara. El surrealisme sorgeix a conseqüència del dadaisme i preté crear un caos de consciència. Està lligat a la psicoanàlisi i explora el món oníric i el subconscient. Utilitzen l'escriptura automàtica, que consisteix en fer desaparèixer la raó per fer sorgir la irracionalitat i el subconscient.

A Catalunya les Avantguardes es donen en tres etapes. De 1916 a 1924 predominen el cubisme i el futurisme. De 1925 a 1930 s'accepta el surrealisme francès a partir de diferents revistes. De 1931 a 1939 és l'etapa de repressió.

Joan Salvat-Papasseit mescla influències d'autors italians i francesos. Trenca amb la tradició i utilitza espais blancs, esglaons, collage, cal·ligrames, paraules en llibertat... Parla de l'amor i d'erotisme (“La rosa als llavis”) i de l'ambient mariner (per influència del pare). El seus llibres de poesia avantguardista més importants són “Poemes en ondes hertzianes” i “L'irradiador del port i les gavines”.

J.V.Foix parteix d'una formació Noucentista. Per això la seva poesia combina la forma clàssica amb l'avantguarda. Ell mateix diu en un vers “M'encanta el nou, m'enamora el vell”. En la seva obra recupera arcaïsmes i utilitza un llenguatge obscur i innovador. El lèxic és sofisticat i les paraules suggestives. Una obra seva és “Les irreals omegues”.